

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Socjologia kultury**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **KUDL-SOK**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **kulturoznawstwo**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **I stopień**
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **I**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **30W i 30ĆW**
9. Liczba punktów ECTS: **5**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **Dr hab. Agata Skorzyńska, Dr hab. Małgorzata Nieszczerzewska**
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

C1. Uzyskanie podstawowej wiedzy na temat klasycznych i współczesnych koncepcji teoretycznych, opisujących relacje między życiem społecznym a kulturą. Uzyskanie podstawowej wiedzy na temat specyfiki przedmiotowej i metodologicznej socjologii kultury na tle innych nauk o kulturze.

C2. Uzyskanie podstawowej wiedzy i umiejętności rozważania kluczowych problemów badawczych socjologii kultury, w tym: formy zbiorowości społecznych, naród i kultura narodowa, globalizacja i powiązania transnarodowe, kulturowe aspekty rzeczywistości miejskiej, kultura masowa, popularna, kultury alternatywne, jednostka w życiu społecznym - tożsamość, rola społeczna, aktorstwo społeczne, ciało i płeć w ujęciu społeczno-kulturowym, wykluczenie i stygmatyzacja w ujęciu społeczno-kulturowym, materialność w ujęciu społeczno-kulturowym.

C3. Uzyskanie podstawowych umiejętności analizowania i interpretowania zjawisk kultury współczesnej z zastosowaniem aparatu metodologiczno-teoretycznego socjologii kultury.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

W1. Podstawowa wiedza na temat historii powszechnej (ze szczególnym uwzględnieniem XIX i XX wieku)

W2. podstawowa wiedza o kulturze najnowszej, orientacja w zjawiskach kultury najnowszej;

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
1.KUDL-SOK	ma podstawową wiedzę na temat historycznych i współczesnych koncepcji teoretycznych, opisujących relacje między życiem społecznymi a kulturą.	K_W01, K_W02, K_U01, K_U02 K-K01, K_K02, K_K03
2.KUDL-SOK	ma podstawową wiedzę na temat socjologii kultury jako subdyscypliny naukowej oraz jej powiązania z innymi naukami humanistycznymi i społecznymi (w tym z kulturoznawstwem).	K_W03 K_U01 K_K01, K_K02, K-K03
3.KUDL-SOK	ma podstawową wiedzę na temat rozwoju socjologii jako dziedziny wiedzy, ze szczególnym uwzględnieniem socjologii rozumiejącej, socjologii interpretatywnych/humanistycznych oraz kulturalistycznych koncepcji socjologicznych.	K_W01, K_W02, K_W03 K_K03
4.KUDL-SOK	potrafi analizować i interpretować zjawiska kultury współczesnej,	K_W09, K_W13

	ze szczególnym uwzględnieniem problematyki kultury dużych zbiorowości i grup społecznych, a także działań, interakcji i tożsamości kulturowej z zastosowaniem aparatu metodologiczno-teoretycznego socjologii kultury.	K_W06, K_U11 K_K11
5.KUDL-SOK	potrafi zastosować podstawowe kategorie i koncepcje teoretyczne w opisie i interpretacji takich, wybranych zagadnień socjologii kultury jak: wspólnota i tożsamość, kultura narodowa, kultura miejska, subkultury, kultura artystyczna, kultura popularna, kultura materialna, życie codzienne, ciało i płęć kulturowa, przedmioty w kulturze, mediatyzacja.	K_W08, K_W09, K-W14 K_U08, K_U09, K_U13 K_K11
6.KUDL-SOK	formuluje i wyjaśnia temat projektu badawczego dotyczącego analizy wybranego zagadnienia z zakresu kultury współczesnej, w zespołowej pracy nad projektem stosuje jakościowe metody badawcze oraz korzysta ze źródeł literaturowych i innych źródeł informacji	K1_U02, K1_U03, K1_U05, K1_K02, K1_K05
7.KULD-SOK	posiada umiejętność publicznego prezentowania wyników pracy zespołowej, z wykorzystaniem technik multimedialnych	K1_U03, K1_K07

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/ przedmiotu
1) Kultura w perspektywie socjologicznej. Narodziny socjologii i zwrot kulturalistyczny. Kultura jako system aksjo-normatywny, kultura jako praxis.	1.KUDL-SOK, 2.KUDL-SOK 3.KUDL-SOK
2) Socjologia kultury jako subdyscyplina. Socjologia kultury a antropologia społeczna, kulturoznawstwo i studia kulturowe.	1.KUDL-SOK 2.KUDL-SOK, 3.KUDL-SOK
3) Zbiorowości: wspólnoty, stowarzyszenia, neoplemiona, kolektywy	4.KUDL-SOK 5.KUDL-SOK
4) Wspólnota wyobrażona i kultura narodowa	4.KUDL-SOK 5.KUDL-SOK
5) Powiązania transnarodowe. Kulturowe wymiary globalizacji	4.KUDL-SOK 5.KUDL-SOK
6) Od miasta nowoczesnego do globalnej metropolii	4.KUDL-SOK 5.KUDL-SOK
7) Kultura masowa, kultura popularna, kultura zwyczajna	4.KUDL-SOK 5.KUDL-SOK
8) Aktor społeczny. Tożsamość i role	4.KUDL-SOK 5.KUDL-SOK
9) Stygmat. Kulturowe mechanizmy wykluczenia	4.KUDL-SOK 5.KUDL-SOK
10) Ciało uspołecznione i płęć kulturowa	4.KUDL-SOK 5.KUDL-SOK
11) Przedmioty w kulturze i społeczno-kulturowe aspekty materialności	4.KUDL-SOK 5.KUDL-SOK
12) Projekt badawczy z socjologii kultury z wykorzystaniem zagadnień problemowych	6.KUDL_SOK 7.KUDL_SOK

5. Zalecana literatura:

Literatura obowiązkowa – podręczniki (do wykładu):

- A. Giddens, Socjologia, Warszawa 2005 (Rozdziały: Co to jest socjologia (s. 26-43); Kultura i społeczeństwo (s. 44-71); Zmieniający się świat 72-99; Interakcja społeczna i życie codzienne (s. 100-125) Płęć kulturowa i seksualność (126-163); Wielkie ośrodki miejskie i przestrzeń miejska (s. 592-623)
- P. Sztompka, Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2003 (Rozdziały: Socjologia i społeczeństwo (s. 17-38) Aktywność człowieka (s. 45-145) Kultura (s. 226-300)

- A. Kłoskowska, Socjologia kultury, PWN, Warszawa 1981
- M. Golka, Socjologia kultury, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2008
- Jeffrey C. Alexander, Znaczenia społeczne. Studia z socjologii kulturowej, Zakład Wydawniczy „Nomos”, Kraków 2010
- Współczesne teorie socjologiczne, red. I. Borowik, J. Mucha, T I i II, Zakład Wydawniczy „Nomos”, Kraków 2010.

Literatura uzupełniająca – do wyboru (do wykładu):

- Bauman Z., Globalizacja, Warszawa 2000
- Beck U., Społeczeństwo ryzyka. W drodze do innej nowoczesności, Warszawa 2002
- Bourdieu P., Passeron J.-C., Reprodukacja, przeł. E. Neyman, Warszawa 2006
- Butler J., Uwikłani w płęć. Feminizm i polityka tożsamości, przeł. K. Krasuska, Warszawa 2008
- Goffman E., Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości, przeł. A. Dzierżyńska, J. Tokarska-Bakir, Gdańsk 2007
- Weber M., Podstawowe pojęcia socjologiczne, [w:] Tegoż: Gospodarka i społeczeństwo. Zarys socjologii rozumiejącej, tłum. D. Lachowska, PWN, Warszawa 2002
- Simmel G., Dziedzina socjologii, [w:] Tegoż: Socjologia, tłum. M. Łukasiewicz, PWN, Warszawa 1975.
- F. Tönnies, Wspólnota i stowarzyszenie. Rozprawa o komunizmie i socjalizmie jako empirycznych formach kultury, tłum. M. Łukasiewicz, PWN, Warszawa 2008
- B. Anderson, Wspólnoty wyobrażone: rozważania o źródłach i rozprzestrzenianiu się nacjonalizmu, tłum. S. Amsterdamski, Wydawnictwo Znak, Kraków 1997
- M. Maffesoli, Czas plemion. Schyłek indywidualizmu w społeczeństwach ponowoczesnych, tłum. M. Bucholc, PWN, Warszawa 2008
- B. Jałowiecki, Globalny świat metropolii, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2007
- Th. Adorno, Podsumowanie rozważań na temat przemysłu kulturowego, [w:] Tegoż: Sztuka i sztuki. Wybór esejów, PIW, Warszawa 1990
- M. Krajewski, Kultury kultury popularnej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2003, cz. I. Kultura popularna jako kultura dominująca
- P.L. Berger, T. Luckmann, Społeczne tworzenie rzeczywistości, PWN, Warszawa, 1985
- A. Giddens, Nowoczesność i tożsamość. „ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności, Warszawa, 2002
- H. Jakubowska, Socjologia ciała, Wydawnictwo naukowe UAM, Poznań 2009, Cz. III Ciało jako przedmiot rozważań socjologicznych
- W stronę socjologii przedmiotów. Red. M. Krajewski, M. Brzozowska, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2005
- S. Lach, C. Lury, Globalny przemysł kulturowy. Medializacja rzeczy, Wydawnictwo uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2011
- Giddens A., Nowoczesność i tożsamość. "Ja" w epoce późnej nowoczesności, Jacyno M., Kultura indywidualizmu, Warszawa 2007
- Tönnies F., Wspólnota i stowarzyszenie, Warszawa 1988
- Veblen T., Teoria klasy próżniaczej, Warszawa 1998
- Znaniecki F., Pojęcie roli społecznej, [w:] Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów, (red.) L. Kolankiewicz, Warszawa 2005

Literatura obowiązkowa do ćwiczeń

- A. Giddens, *Konsekwencje nowoczesności*, Kraków 2008, wybrane fragmenty.
- M. Olcoń-Kubicka, „Proces indywidualizacji we współczesnym społeczeństwie”, [w:] tejeż, *Indywidualizacja a nowe formy wspólnotowości*, Warszawa 2009
- A. Elliott, „Jaźń ponowoczesna”, [w:] tegoż, *Koncepcje „ja”*, Warszawa 2007, s. 159-165
- E. Goffman, „Piętno a tożsamość społeczna”, [w:] tegoż, *Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości*, Gdańsk 2007
- B. Anderson, *Wspólnoty wyobrażone*, Warszawa 1997, fragmenty
- B. Grott, „Nacjonalizm czy nacjonalizmy?”, [w:] *Nacjonalizm czy nacjonalizmy? Funkcja wartości chrześcijańskich, świeckich i neopogańskich w kształtowaniu idei nacjonalistycznych*, (red.) B. Grott, Kraków 2006
- M. Kamińska, „Internet jako medium autoprezentacji i kreowania tożsamości”, [w:] tejeż, *Nieczne memy. Dwanaście wykładów o kulturze internetu*, Poznań 2011
- P. Sztompka, „Życie codzienne - temat najnowszej socjologii”, [w:] *Socjologia codzienności*, (red.) P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska, Kraków 2008

- M. Golka, „Czy jeszcze istnieje nie-codziennosc?”, [w:] *Barwy codzienności. Analiza socjologiczna*, (red.) M. Bogunia-Borowska, Warszawa 2009
- E. Głazewska, „Socjalizacja do płci – aspekty społeczno-kulturowe”, [w:] *Wprowadzenie do socjologii kultury*, (red.) M. Filipiak, Lublin 2009
- J. Pluta, „Konstruktywizm, gender i rozum socjologiczny”, [w:] *Genderowe filtry. Różnorodność doświadczania i percepcji płci w przestrzeni publicznej i prywatnej*, (red.) D. Majka-Rostek, P. Czajkowski, Wrocław 2015
- A. Dziuban, „Socjologia i problem cielesnej kondycji człowieka”, [w:] *Ucieleśnienia. Ciało w zwierciadle współczesnej humanistyki*, (red.) A. Wieczorkiewicz i J. Bator, Warszawa 2007
- H. Jakubowska, „Ciało jako jednostkowa i społeczna (re)konstrukcja”, [w:] tejże, *Socjologia ciała*, Poznań 2009
- H. Mamzer, „Do It Yourself. Przedmiot jako podstawa autodefinicji”, [w:] *Handmade. Praca rąk w postindustrialnej rzeczywistości*, (red.) M. Krajewski, Warszawa 2010
- M. Krajewski, „Czym są przedmioty i co socjologowi po nich?”, [w:] tegoż, *Są w życiu rzeczy... Szkice z socjologii przedmiotów*, Warszawa 2013

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	X
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	X
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	1. KUDL- SOK	2. KUDL- SOK	3. KUDL- SOK	4. KUDL- SOK	5. KUDL- SOK	6. KUDL- SOK
Egzamin pisemny	X	X	X	X	X	
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne	X	X	X	X	X	
Kolokwium ustne						
Test	X	X	X	X	X	
Projekt				X	X	X
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna					X	X
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		60
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	15
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	20
	Przygotowanie pracy semestralnej	10
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	30
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		150
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		5

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

3. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): student w bardzo dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na wykładzie, konwersatorium i zajęciach laboratoryjnych

dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu dobrym z plusem opanował zagadnienia poruszane na wykładzie, konwersatorium i zajęciach laboratoryjnych

dobry (db; 4,0): student w dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na wykładzie, konwersatorium i zajęciach laboratoryjnych

dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu dostatecznym z plusem opanował zagadnienia poruszane na wykładzie, konwersatorium i zajęciach laboratoryjnych

dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował zagadnienia poruszane na wykładzie, konwersatorium i zajęciach laboratoryjnych

niedostateczny (ndst; 2,0): student w stopniu niedostatecznym opanował zagadnienia poruszane na wykładzie, konwersatorium i zajęciach laboratoryjnych